

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2. การดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ครูผู้สอน จำนวน 7 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 45 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 50 คน รวม 95 คน

2. การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

วิธีดำเนินการศึกษา จัดประชุมโดยใช้กลยุทธ์การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยในโรงเรียนบ้านหนองซ่าง จำนวน 7 คน เพื่อร่วมกันศึกษาสภาพการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในวันที่ 14 สิงหาคม 2556 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านหนองซ่าง โดยใช้กรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 9) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4 ด้าน คือ การอ่านหาความรู้ การอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อทราบข่าวสาร และการอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะแต่ละครั้ง โดยผู้ร่วมวิจัยร่วมกับกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามขอบเขตเนื้อหาการวิจัย

ระยะที่ 2 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองข้างสังข์กีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการดำเนินการวิจัยแบบ PDCA

1. การวางแผน (Plan – P) ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ

1.1.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันศึกษาสภาพด้านการส่งเสริมกิจกรรมการอ่าน โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำผลการสนทนากลุ่มจากระยะที่ 1 มากำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

1.1.2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนจากการศึกษาในระยะเวลาที่ 1 โดยกำหนดเป็น 2 กิจกรรม คือ การเล่านิทาน และพ้อ่านน้อ่านเบิกบานใจ

1.2 ร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติการ

ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาตามรายละเอียด

กิจกรรมดำเนินงานพัฒนาการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

2. การปฏิบัติตามแผน (Do – D) โดยดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยได้ค้นคว้าเอกสารด้านการส่งเสริมการอ่าน

2.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2.2.1 กิจกรรมเล่านิทาน สำหรับนักเรียนชั้น ป. 1-3 ได้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 19 สิงหาคม – 4 ตุลาคม 2556 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเข้าใจจุดมุ่งหมายของการอ่านทั้ง 4 ด้าน คือ อ่านเพื่อหาความรู้ อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อทราบข่าวสาร อ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะแต่ละครั้ง โดยการเล่านิทานเป็นการอ่านหนังสือแล้วเล่าเรื่องสรุปและวิเคราะห์เรื่องได้ นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจใฝ่มุ่งมั่นในการอ่านและเกิดความเพลิดเพลินในการอ่านโดยครูประจำชั้นแต่ละชั้นจัดนักเรียนวันละ 3 คน ให้อ่านนิทานเรื่องเดียวกันแล้วออกมาเล่าให้เพื่อนฟังเพื่อจะได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของแต่ละคน โดยครูจัดมุมหนังสือนิทานสำหรับให้นักเรียนคนอื่น ๆ ได้เลือกอ่านนิทานเรื่องที่ตนเองสนใจ ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่ในการเล่านิทานในวันนั้น ๆ จะต้องอ่านเรื่องเดียวกัน

2.2.2 พ้อ่านน้อ่านเบิกบานใจ เป็นการดำเนินกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย สำหรับนักเรียนชั้น ป. 4-6 ดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 19 สิงหาคม – 4 ตุลาคม 2556 โดยครูประจำชั้น ในแต่ละชั้น จัดนักเรียนในห้องวันละ 4 คน ให้รับผิดชอบอ่านหนังสือตามจุดมุ่งหมายที่ครูกำหนดให้ ซึ่งมี 4 ด้าน คือ อ่านเพื่อหาความรู้ อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อทราบข่าวสาร อ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะแต่ละครั้ง แล้วให้นักเรียนออกมาเล่าเรื่องที่ตนได้รับผิดชอบให้ไปอ่านตามที่ครูกำหนดให้เพื่อเป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนแต่ละคน

3. การตรวจสอบ (Check – C) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยดำเนินการ ดังนี้

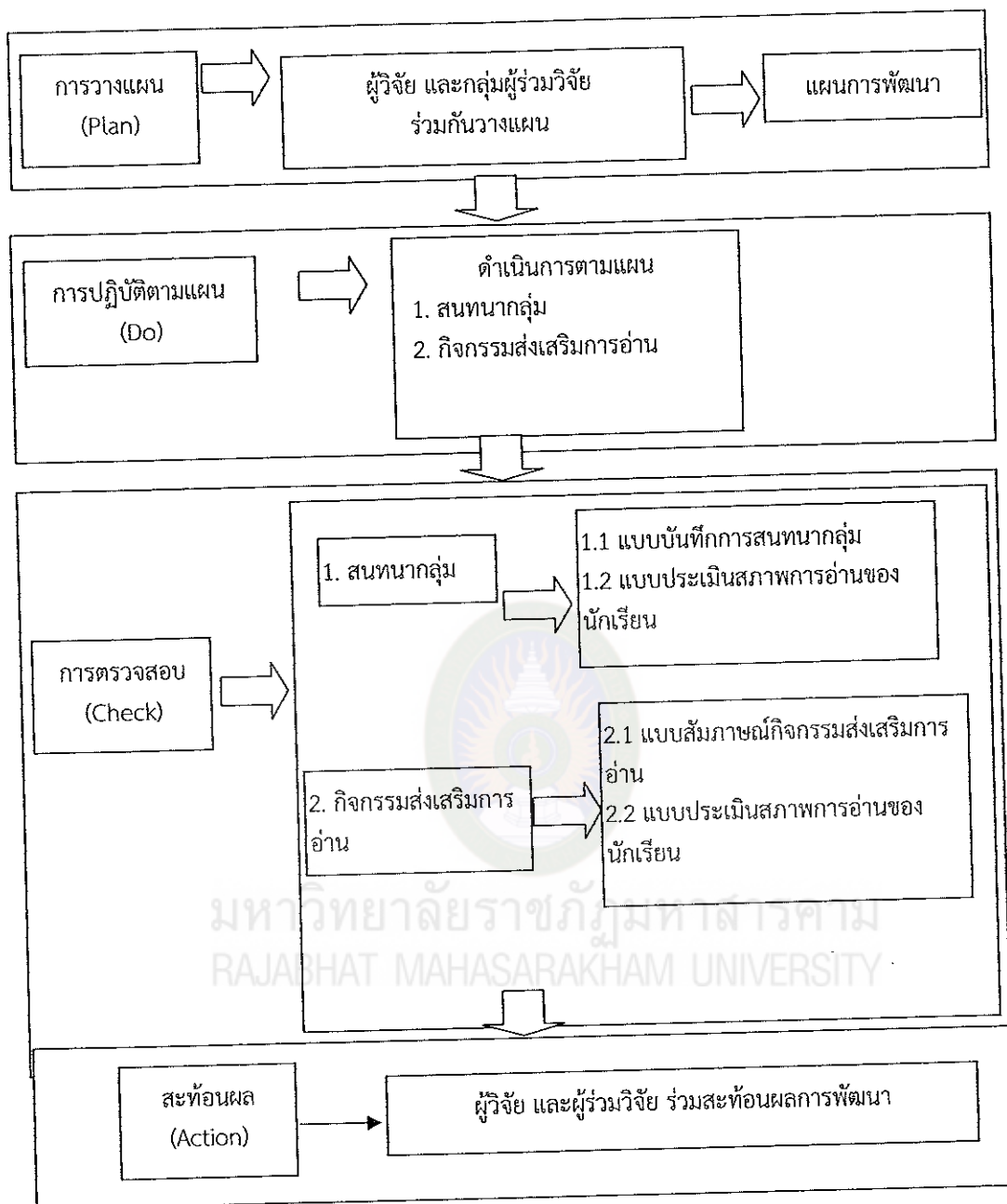
3.1 การสนทนากลุ่ม ประเมินโดยใช้ แบบประเมินสภาพการอ่านของ นักเรียน และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการบันทึกการสนทนากลุ่มและแจก แบบประเมินสภาพการอ่านของนักเรียนให้แก่ผู้ร่วมสนทนากลุ่มด้วยตนเอง

3.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ใช้แบบประเมินสภาพการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยผู้วิจัยแจกแบบประเมิน สภาพการอ่านด้วยตนเองให้กับครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย โดยแบ่งการเก็บแบบประเมินเป็น 2 ครั้ง คือ

3.2.1 การแจกแบบประเมินก่อนการใช้โครงการส่งเสริมการอ่าน

3.2.2 การแจกแบบประเมินหลังการใช้โครงการส่งเสริมการอ่าน

4. การปรับปรุงแก้ไข (Act – A) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำผลที่ได้จากการประเมิน การอ่านของนักเรียน ร่วมสะท้อนผลการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ด้วยการ วิเคราะห์จุดพัฒนา วิเคราะห์จุดด้อย เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงในส่วนที่เป็นปัญหาและพัฒนา ในส่วนที่ดี เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนบ้านหนองช้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดประเภทและลักษณะของเครื่องมือ วิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาปัญหา ความต้องการ และการพัฒนาใน 2 กิจกรรม การสนทนากลุ่ม และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

3.2 วิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3.2.1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ

3.2.1.2 กำหนดขอบข่ายของข้อความที่จะใช้ในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และกำหนดขอบเขตแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาและพัฒนา

3.2.1.3 ประมวลความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นแบบบันทึกให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาสาระทั้ง 4 ด้าน

3.2.1.4 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษา ตรวจสอบแก้ไข เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งประกอบด้วย

1) นายสุตไสม เต็มทานาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองซ่าง
วุฒិการศึกษ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญ
ในด้านการบริหารการศึกษา

2) นายประโมกษ์ ดุชนี ผู้อำนวยการโรงเรียนโพนสว่างพิทยาคม
วุฒิการศึกษ กศ.ม. (การวัดและประเมินผล) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญในด้าน
สถิติและการวิจัย

3) นางเพชรศิริ ภูงามเงิน ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนกมลาไสย
วุฒิการศึกษ กศ.ม. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญในด้านการใช้ภาษา
ในการวิจัย

3.2.1.5 นำแบบบันทึกที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจพิจารณาอีกครั้ง

3.2.1.6 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2.2 แบบประเมินสภาพการอ่านของนักเรียน

- 1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การส่งเสริมด้านวิชาการ และโครงการส่งเสริมการอ่าน
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวกับหลักและวิธีการสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 104)
- 3) กำหนดขอบข่ายของข้อความที่จะใช้ในแบบประเมินสภาพการอ่านของนักเรียน ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาและพัฒนา
- 4) ประมวลความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นแบบประเมินให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาสาระแต่ละกิจกรรม
- 5) นำแบบประเมินสภาพการอ่านของนักเรียนที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษา ตรวจสอบแก้ไข เพื่อให้ออกเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 3.2.1.4
- 6) นำแบบประเมินสภาพการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาครูในการดำเนินงานภารกิจกรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ระยะที่ 2 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินสภาพการอ่านของนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสังเกต และการสัมภาษณ์ จากกิจกรรมการพัฒนาทั้ง 3 กิจกรรม ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ยึดหลักสามเส้า (Triangulation Technique) (สุภางค์ จันทวานิช, 2555 : 129) ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการทั้งหลักสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล 7 คน และหลักสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) ได้ข้อมูลที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำมาศึกษาทำความเข้าใจ และพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยตรวจสอบว่าความแตกต่างด้านเวลา ด้านสถานที่ และด้านบุคคลทำให้ข้อมูลเปลี่ยนไปหรือไม่

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ในกรณีที่ไม่น่ามั่นใจในตัวผู้วิจัยเองจะทำการตรวจสอบโดยเปลี่ยนผู้สังเกตโดยใช้ผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้สังเกตเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เหมือนกันหรือไม่

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลโดยวิธีที่ต่างกันอย่างอื่น คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ตามวงรอบของระบบ PDCA ข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์ได้แก่ข้อมูลจากการบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย ในส่วนข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณที่ได้จากแบบประเมินในขั้นตอนต่าง ๆ ของการสำรวจข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า t - test

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามกรอบการศึกษา โดยรวบรวมแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมินสภาพการอ่าน แบบสัมภาษณ์การประชุมปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม สำหรับผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมมาศึกษาทำความเข้าใจแล้ววิเคราะห์หาความสัมพันธ์และนำเสนอโดยตารางข้อมูล การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) พร้อมอ้างอิงข้อมูลบางส่วนที่เป็นที่มาของข้อมูล

ในส่วนที่เป็นข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยนำแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนที่ได้มา แยกวิเคราะห์ตามตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาแปลผลโดยเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 104-106) ดังนี้

คะแนน	ระดับสภาพการอ่าน
4.51 - 5.00	หมายถึง ระดับสภาพการอ่านมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับสภาพการอ่านมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง ระดับสภาพการอ่านปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง ระดับสภาพการอ่านน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง ระดับสภาพการอ่านน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. t – test (Dependent Sampling)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY